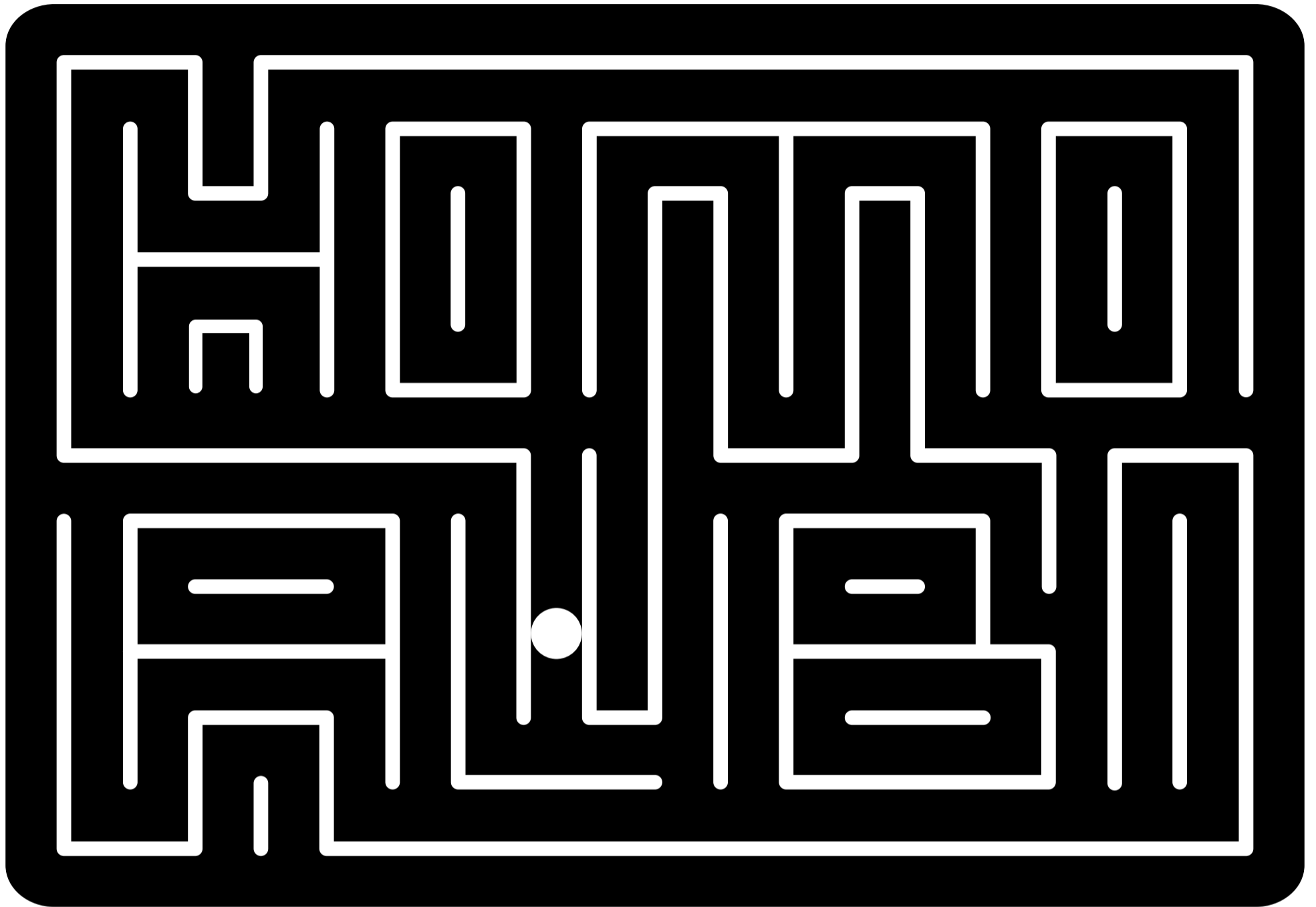

HOMO ALIBI

www.theatre.lv

Eksperimentālā teātra festivāls 2010. gada 26.–28. augustā

Izrāde-lekcija

1999. gadā Berlīnes publika visai pretrunīgi uzņēma franču horeogrāfa Ksavjē Leruā jauno darbu "Apstākļu produkts", kurā viņš ar diaprojektora, rādāmkociņa un praktisku piemēru palīdzību skaidroja, kādēļ mainījies molekulārā biologa profesiju pret laikmetīgo deju. Izcēlās vētrains diskusijas par to, kā šo darbu klasificēt un "iepakot". "Apstākļu produkts" bija viens no pirmajiem mēģinājumiem izrādes-lekcijas žanrā, ko ātri vien apguva citi laikmetīgās dejas un teātra mākslinieki. Pirms kāpšanas uz teātra skatuves, performances un lekcijas hibrīds jau kopš sešdesmitajiem gadiem attīstījās vizuālās mākslas un performances teritorijā, taču tolaik drīzāk aizrāvās ar dažādu formu sintēzi, nevis mākslinieka personisko izvēli un motivāciju.

Mūsdienās izrādes-lekcijas ir sastopamas visur, sākot ar neformāliem Bruklinas bāriem un beidzot ar intelektuālisma piesātinātām Eiropas skatuvēm. Tie ir dzīvu mākslinieku dzīvi priekšnesumi, kas mēģina noskaidrot attiecības starp mākslu un zināšanām, fikciju un realitāti, kā arī diskutēt par tik aktuāliem procesiem, kurus neviens dramaturgs vēl nav paspējis ietēpt vārdos un, visticamāk, nemaz netaisās to darīt. Nereti izrādes-lekcijas pauž ironiju un institucionālisma kritiku un vērsas pret to, ka māksla tiek pozicionēta zemāk par zinātni. Apvērsta veidā šis žanrs iesakņojies arī akadēmiskajā vidē, profesoriem apzinoties, ka klasiskā lekcija kā zināšanu nodošanas forma un domāšanu veicinošs medijs vairs nefunkcionē.

Tomēr, bez visa minētā, izrādei-lekcijai nav daudz noteikumu un tā atrodas nemitīgi mainīgā pašnoteikšanās procesā, reizēm līdzīga *stand-up* komēdijai, reizēm – poētiskai prezentācijai, runai, izklāstam, izrādei. Refleksija tajā var pārvērsties pašrefleksijā par paša mākslinieka darbības motīviem un principiem, saturs var kļūt par formu, bet valoda – par darbību. Nereti tās ir ļoti personiskas un atkailinātas mākslinieku atklāsmes, kurās viņi runā par savu radošo ceļu. Izrāde-lekcija piedāvā jaunu mākslinieka un skatītāja komunikācijas veidu - ideju, zināšanu un pieredzes nodošanu un interpretāciju ar domāšanas procesa starpniecību gan uz skatuves, gan skatītāju zālē. Izrādes-lekcijas jomā līdzās jau pieminētajam Ksavjē Leruā izpaudusies virkne nozīmīgu mūsdienu skatuves mākslinieku – Žeroms Bels, Tims Etčels, Rabi Mruē un citi, bet festivāls "Homo Alibi" šo iespēju ir piedāvājis arī mūsējiem – Inesei Mičulei un Viesturam Meikšanam, kuri festivālā startē ar savām pirmajām izrādēm-lekcijām.

Mums šī tēma liekas būtiska arī tādēļ, ka tā pauž teātra mākslinieku vēlmi veidot fundamentāli jaunas attiecības pašiem ar sevi, saviem kolēģiem un skatītāju. Attiecības, kas balstās gudrā un jēgpilnā sarunā, nevis pasīvā skatuves vērošanā. Teātris ir vienīgā māksla, kurā šī dzīvā saruna vispār ir iespējama un kurā tādējādi norit domāšana un analīze *reālajā laikā*.

Partitūra ekosistēmai

Score For Ecosystem

Ceturtdien / Thursday 26.08 → 21:00
Piektdien / Friday 27.08 → 21:00

Tvaika turbīnas ceļā Andrejsalas spēkstacijā /
Turbine Hall at Andrejsala

1h / Latviešu valodā / in Latvian
Ieeja / Entrance Ls 5
Skolēniem, studentiem, pensionāriem / Students, pensioners – Ls 3

Autors un režisors / Author and director **Viesturs Meikšāns**
Līdzautori un izpildītāji / Co-creators and performers
Maksims Šenteļevs, Jēkabs Nīmanis
Piedalās Swedbank koris / With participation of Swedbank choir
Diriģents / Conductor **Arturs Ancāns**
Video montāža / Video editing: **Līga Gaisa**
Izrādē izmantots fragments no Ginta Grūbes un Dāvja Sīmaņa filmas
"Pasaules skaņa", filmu studija "Mistrus Media" / Shown extract
from the movie "Sounds under the Sun" by Gints Grūbe and Dāvis
Sīmanis, Film Studio "Mistrus Media"
Izrādē izmantotas fotogrāfijas no Enerģētikas muzeja krājuma
Producents Latvijas Jaunā teātra institūts / Producer New Theatre
Institute of Latvia
Atbalsta Jaunrīgas Attīstības uzņēmums

Viesturs Meikšāns ir apguvis režiju LKA pie Pētera Krilova un ir augsti vērtēto Valmieras teātra izrāžu "Fantomšāpes", "Marionetes", "Latviešu laiks", "Zelta zirgs", "Vīns un nezāles", "Plūdi un saulgrieži Straumēnu skaņās" režisors. Šovasar režisors ir izbraidījis vairākus teātra festivālus, noskatījis virkni izrāžu un secinājis, ka teātra māksla ir daudz bagātāka un neprognozējamāka, nekā mēs spējam iztēloties. Šobrīd viņš ir no sirds aizrāvies ar izrādes-lekcijas žanru un Gētes "Faustu", kura iestudējums top Nacionālajā teātrī. Viesturs Meikšāns ir viens no retajiem režisoriem Latvijā, kam raksturīga drosmē ar pārliecību doties nezināmā un atklāt jaunus apvēršņus teātra mākslā, ņemot līdzi visu radošo komandu un skatītājus. Īsajā mākslinieka karjerā Viesturs jau ir saņēmis virkni atzinību. Viņa īpašumā ir Latvijas teātru gada balva "Gada jaunais skatuves mākslinieks" 2008./2009. gada sezonā un laikraksta "Diena" Gada balva par izrādi "Zelta zirgs" 2009. gadā, bet par darbu iepriekšējā sezonā Meikšāns ir nominēts Gada režisora titulam.

Maksims Šenteļevs ir arhitekts un skaņu mākslinieks, kas padziļināti pēta skaņas un telpas attiecības un mijiedarbi gan dabā, gan pilsētā. Viņš uzskata, ka mūzika un skaņu māksla nav viens un tas pats, un prasa ļoti atšķirīgu sagatavotību un uztveri. Maksims ir pārliecināts, ka tieši praktiskā ceļā iegūtās zināšanas var novest pie atklāsmes, tādēļ aktīvi vada dažādas skaņu darbnīcas. Kopš 2003. gada mākslinieks sadarbojas ar eksperimentālās mūzikas izdevniecībām SIRR (PT), Gruenrecorder (DE), Universinternational (FR), bet kopš 2008. gada vada pats savu skaņu ierakstu izdevniecību "molmika". Maksims ir skaņu eksprota kolektīva "Bērnu rīts" iniciators.

Jēkabs Nīmanis ir viens no artistiskākajiem jaunajiem komponistiem, dziesminiekiem un multi instrumentālistiem, kas rada gan akadēmisko, gan teātra izrāžu, kino un performanču mūziku. Jēkabs piedalās dažādos projektos un teātra izrādēs, galvenokārt Jaunajā Rīgas teātrī, kur sarakstījis un aranžējis mūziku "Latviešu mīlestībai" un "Kapu svētkiem" un koncertā "Dziesmas par mīlestību" uzstājies kopā ar Andri Keišu, Vili Daudziņu un citiem. Kopā ar lielisko Jacob Noiman Festival Band Jēkabs muzicē festivālos, klubos, kāzās un ielās.

"Partitūra ekosistēmai" ir izrāde-lekcija par evolūciju, kas atspoguļo šo ietilpīgo un sarežģīto procesu caur divu dažādu mākslinieku skaņu pasauli. Izrādes līdzautori un izpildītāji ir dabas jeb primitīvo skaņu mākslinieks Maksims Šenteļevs un komponists, akadēmiskās mūzikas interprets Jēkabs Nīmanis. Viņi atklāj, vai abu teorētiskajā un praktiskajā pieredzē ir kas kopīgs, un vai ir iespējama skaņu telpas un mūzikas tuvināšanās. Vienā no galvenajām lomām – 1905. gadā celtās Andrejsalas spēkstacijas tvaika turbīna, kas kalpo gan kā izrādes scenogrāfija, gan – viens no skaņas avotiem. Grandiozo turbīnu iekustināt un ieskandināt palīdzēs Swedbank kora dziedātāji.

Score for Ecosystem looks at the evolution of the world as reflected in music and sounds. The young Latvian theatre director Viesturs Meikšāns has invited two passionate musicians representing different practices – from natural sounds to academic music – to accumulate sounds and words that are grounded in their individual experience and artistic practice. Score for Ecosystem is set in a former turbine hall where the actual thermo-turbine plays an important role in the performance both as a set and sound source.

Viestura Meikšāna laimes spēle

Kā klājas ar izrādi-lekciju? Vai nenožēlo, ka piekriti?

Noteikti nē. Labprāt kaut ko tādu darītu vēl. Vasarā noskatījos ļoti daudz šī žanra paraugu un sapratu, kas strādā, kas nestrādā, kam būtu jāpievērš uzmanību. Principiāli svarīga ir dalībnieku izvēle. Es pat teiktu, ka tas ir daudz būtiskāk, nekā lomu sadale teātrī, kur katram aktierim piemīt skatuves meistarība. Izrādē-lekcijā nevar piedalīties kurš katrs, ir jābūt kolorītam un pārliecībai. Tā nedaudz ir laimes spēlē.

Kā Tu pats definētu šo žanru?

Tā ir parasta populārzinātniska universitātes tipa lekcija ar ļoti pārdomātiem izteiksmes līdzekļiem, paraugelementiem. Būtiski ir tas, ka kaut ko tādu neesam pieraduši redzēt teātrī, uz skatuves. Manuprāt, lekcijai uz skatuves ir vieta un cilvēki to novērtē, jo ir izslāpuši pēc kaut kā reāla. Reāliem cilvēkiem un reālām tēmām. Nekas pārāk oriģināls jau tas nav, bet es kā mākslinieks šīnī teritorijā jutos ļoti labi un komfortabli.

Par ko ir jaunā izrāde?

Izrāde ir par arhaiskās un akadēmiskās muzicēšanas tuvināšanos un mijiedarbi. Starp abām jomām principā ir ļoti liela distance, atšķirība. Šo fenomenu mēs mēģinām skatīt bioloģiskās evolūcijas kontekstā. Tajā pat laikā izrāde būs ļoti izglītojoša, piedāvājot, piemēram, visu akadēmiskās mūzikas vēsturi septiņās minūtēs.

Sākot domāt par šo izrādi, Tevi primāri interesēja mūzika un skaņas vai abi personāži – Maksims un Jēkabs?

Es meklēju cilvēkus, konkrētus tipus. Konceptcija piedzima pēc tam, pati no sevis. Atšķirībā no aktieriem, šie cilvēki nav plaši pazīstami, bet ir ļoti interesanti. Izrādē nebūs tēlošanas un man tā šķiet vērtība, jo atbrīvo gan izrādi, gan skatītāju, gan mani no virknes stereotipu.

Ko Tu vari pastāstīt par šo ēku?

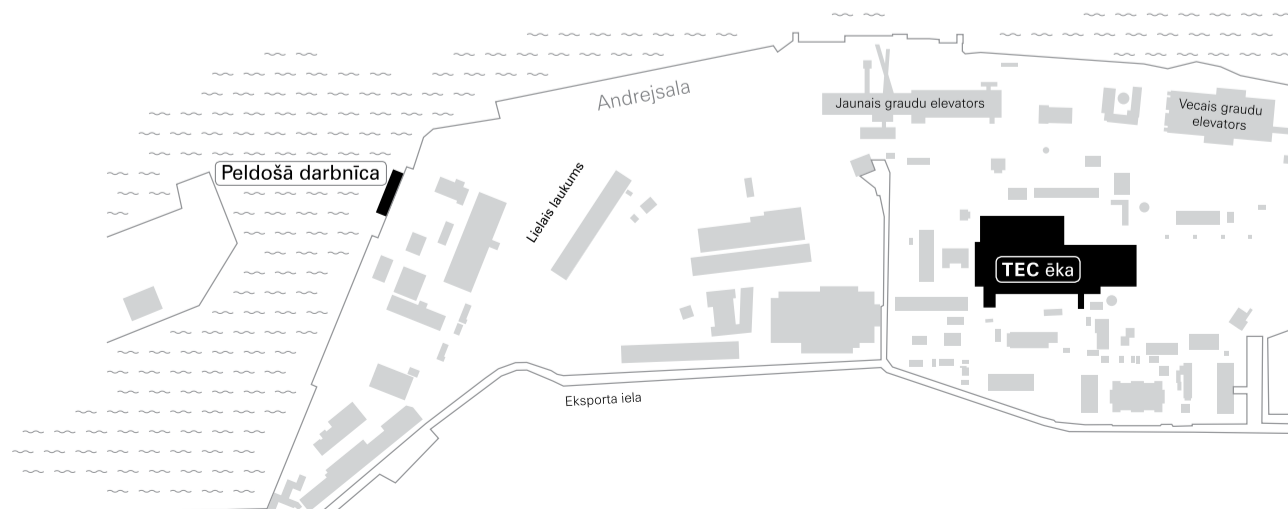
Akustiska šeit ir kā baznīcā. Izrādē šī telpa būs gan vide, gan mūzikas instruments. Bet pāri visam tas ir neizsmeļams iedvesmas avots, laboratorija. Nams, kurā gadu desmitiem rosījušies strādnieki un kuru nākotnē paredzēts pārvērst laikmetīgās mākslas krātuvē. Tā iedvesmo domāt par jaunām vietām, kur taisīt izrādes. Man periodiska "izvākšanās" no teātra ir vajadzīga kā svaiga ūdens malks. Teātrī ļoti traucē māksliniekos, skatītājos, arī mani mītošais priekšstats par izrādi, ar kuru ļoti grūti cīnīties.

Kāda ir lielākā atšķirība, taisot izrādi ar aktieriem un citas profesijas pārstāvjiem, mūziķiem?

Mūsu sarunas un diskusijas ir ilgākas, un man ir daudz lielāks respekts pret Jēkaba un Maksima viedokli. Viņi piedalās, jo ir kaut kas, ko viņi grib pateikt, un man nav tiesību to neņemt vērā. Aktieri daudz dziļāk analizē vienu vai divus teikumus, kas viņiem ir jāpasaka. Šeit ir pilnīgs *fristails*. Man ar to ir jārēķinās, un es to daru ar prieku. Tajā pat laikā man ir azarts noturēt savu struktūru un ielīmēt abu mūziķu idejas savā zīmējumā.

Tu pats esi uzzinājis kaut ko jaunu?

Jā, daudz jaunu, interesantu lietu par mūzikas un pasaules vēsturi. Darba pieredze, radīšanas process ir pilnīgi jauns. Esmu sapratis, ka man ļoti patīk atrasties šeit, Andrejsalā.

Vienādojums Equation

Piektdien / Friday 27.08 → 21:00

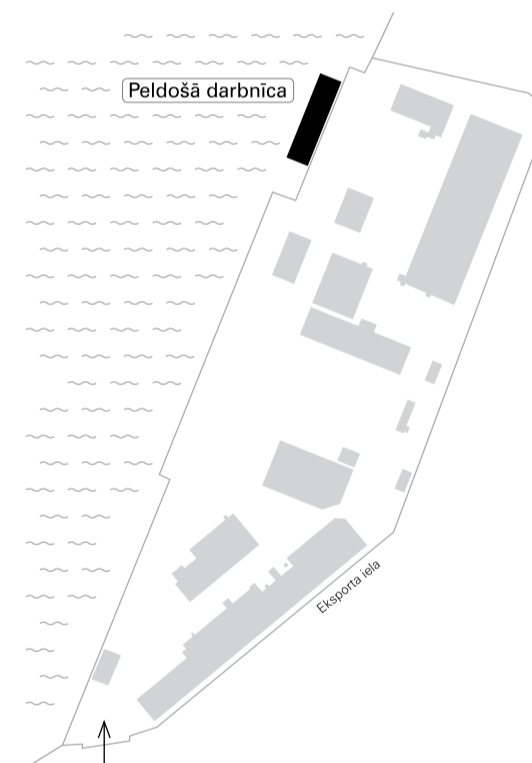
Andrejsalas Peldošā darbnīca / Floating workshop at Andrejsala

1h / Latviešu valodā / in Latvian
Ieeja / Entrance Ls 5
Skolēniem, studentiem, pensionāriem / Students, pensioners – Ls 3

Autore un režisore / Author and director **Inese Mičule**
Operatore / Camera and editing director **Laura Rožkalne**
Producents Latvijas Jaunā teātra institūts / Producer **New Theatre Institute of Latvia**
Atbalsta Peldošā darbnīca

Inese Mičule ir izrāžu "Fundamentālists", "...stāsti man par...", "Uz augšu 1-3" un "Lietu kārtība" režisore. Šobrīd top iestudējums par Jāni Pauļuku ar Kasparu Znotiņu galvenajā lomā, bet Inesi pašu aizvien vairāk uztrauc mākslinieka pasivitāte aktuālo sociālo un politisko notikumu kontekstā. Jaunā režisore nokļuva teātra publikas un profesionāļu uzmanības lokā, kad viņas diplomdarba izrāde "Fundamentālists" (2008) tika iekļauta Jaunā Rīgas teātra pamatreperuārā. Pēc Latvijas Kultūras akadēmijas teātra režijas nodaļas absolvēšanas un pusgadu ilgām mācībām Somijas Teātra universitātē, Inese uzsāka profesionālās gaitas kā Mihaila Gruzova asistente darbā ar Dailes aktieru studijas audzēkņiem, ar kuriem kopā radīja "...stāsti man par..." – muzikālu bezvārdu izrādi, kas šigada pavasarī apceļoja visu Latviju. 2008./2009. gada sezonā Inese ir atzīta par spilgtāko debitanti Latvijas teātrī. Inese Mičule ir arī lieliska aktrise – viņa ir spēlējusi galvenās lomas Ingas Tropas diplomdarba izrādē "Naži vistās", pašas iestudētajā "Fundamentālistā" un starptautiskos projektos "Paisums un bēgums" un "In the Nude". Intervijā "Dienai" Inese atklāj, ka teātris viņai, pirmkārt, nozīmē emocijas, tās sāpes un prieku, ko izrāde var izraisīt cilvēkā.

Izrādes-lekcijas "Vienādojums" pamatā ir nezināmie – X un Y – aiz kuriem šoreiz slēpjas divi ļoti pazīstami mākslinieki un divi pavisam nepazīstami skatītāji. Četrus videointervju sērija atklāj četru dažādu cilvēku domas par dzīves "lielajiem" jautājumiem, bet noslēgumā neatkarīgs novērotājs dzīvajā sniedz savu diagnozi tikko kā dzirdētajam. Respektējot dažādu uzskatu esamību un līdzspastāvēšanu, režisore šinī eksperimentā atmāsko mūsdienu sabiedrības un sociāli politisko procesu ietekmi uz jaunradi un izpratni par mākslinieka profesiju, kā arī mākslas darba uztveri. Izrādes nosaukums "Vienādojums" izvēlēts kā apzīmējums matemātiskam apgalvojumam, kurā abas izteiksmes – X un Y – satur vairākus nezināmos, bet to vērtība skatītājam jāatrod pašam savā pieredzē.

With Equation the young theatre director Inese Mičule asks questions on what it means to be the artist and the spectator in Latvia today? Through filmed interviews and live comment she will bring together personalities with contradictory views and experiences, and will provoke a discussion to uncover the mechanisms behind the formation of artistic personality and resulting in the current arts scene in Latvia.

Ineses atbildes uz paši būtiskiem jautājumiem

Vai mākslinieks var mainīt sabiedrību?

Manuprāt var, ja grib. Bet reti kurš grib ar to noņemties, jo viegli tas nav. Mākslinieki šodien ir ieņēmuši tādu ērtu pozīciju, it kā novēro notiekošo no malas. Bet es ticu, ka māksla var mainīt pasauli.

Kā?

Padarīt labāku. Cēl godā garīgās vērtības, nevis materiālo pasauli. Es piederu pie tā mazumiņa sabiedrības, kam tas ir vajadzīgs un kuru tas uztrauc. Es par to iestājos.

Vai māksla un mākslinieks pats nav kļuvis par patēriņa preci?

Ir mākslinieki, kas par to ir parūpējušies, bet tas ir aplami. Mākslu nedrīkst stādīt līdzās, vienādot ar preci.

Mūsu sistēmā tas ir iespējams?

Tas ir grūti, bet nedrīkst nolaist rokas. Mākslai bez estētiskās ir jāpilda arī sociālā funkcija, jāpārcēla sabiedrībai domāt, izšķirt.

Ar ko mākslinieki nodarbojas pašlaik?

Viņus uztrauc divas lietas – laiks un nauda, un tas diktē mākslas kvalitāti. To var mainīt tikai iekšējā nepieciešamība pašā māksliniekā. Vēlme sarunāties ar skatītāju kā ar domubiedru, nevis pazemot viņa emocionālo un intelektuālo pasauli. Es ar savu darbu gribētu paplašināt cilvēku domas apvāršni, aicināt nevis nekritiski pieņemt visu, ko dod, bet vērot, meklēt. Man gribētos, lai cilvēki cienītu un tiektos līdzināties māksliniekiem nevis viņu popularitātes, bet intelekta un profesionalitātes dēļ. Īpaši jauni cilvēki.

Par ko būs Tava izrāde-lekcija?

Man ir skaidrs, ka katrs tajā sadzirdēs un ieraudzīs kaut ko citu. Mana šī brīža atziņa un izrādes esence ir jautājums – kāpēc, neskatoties uz to, ka tas ir tik grūti, cilvēki tomēr izvēlas nodarboties ar mākslu? Kāpēc viņi dara to pavisam?

Kā ir strādāt izrādes-lekcijas žanrā?

Salīdzinot ar tradicionālu teātra izrādi, man ir daudz mazāk pārliecības par to, kāds būs rezultāts un kur šis process aizvedīs. Esmu tajā iekšā daudz dziļāk un personiskāk, nekā sākumā biju domājusi. Es varu runāt par jautājumiem, kurus teātrī necilātu. Pat ja es būtu dramaturģe, diez vai es rakstītu par šo tēmu lugu. Šeit es to varu, es varu rakt un pētīt tik dziļi, cik ir spēks un vēlšanās.

Garā pupa

garā pupa

Mūsdienu mākslas forums **BALTĀ NAKTS**

4. septembrī
no 20:00 līdz rītam

No dārzeniņiem un garšaugiem veidota grandioza instalācija "Garā pupa"
RIXC Mediju telpā 11. novembra krastmalā 35

Ari Tu vari piedalīties instalācijas veidošanā un paņemt līdzīgu savu augu, kas audzēts vai pārstādīts podā!

Rīko LJTI un Jauno Mediju Kultūras centrs RIXC sadarbībā ar LU Botānisko dārzu
www.garapupa.info
www.baltanakts.lv

Optimisma antoloģija

An Anthology of Optimism

Ceturtdien / Thursday 26.08 → 19:00

Piektdien / Friday 27.08 → 19:00

Jaunā Rīgas teātra mazajā zālē Lāčplēša ielā 25 /
New Riga Theatre small hall

1h10 / Angļu valodā ar tulkojumu latviski / In English with Latvian subtitles

leeja / Entrance Ls 7

Skolēniem, studentiem, pensionāriem / Students, pensioners – Ls 5

Autori un izpildītāji / Creation **Piters Debuisers** (Pieter De Buysser), Brisele (Brussels), **Džeikobs Vrens** (Jacob Wren), Monreāla (Montreal)

Projekcijas / Slides **Matilde Ģinsa** (Mathilde Geens)

Producents / Production CAMPO

Līdzproducenti / Co-production Linz 2009 European Capital of Culture, Brut, Kunstenfestivaldesarts 09, Brussels & CAMP X

Piters Debuisers ir rakstnieks, kas dzīvo un strādā Briselē.

Studējis filozofiju Antverpenē un Parīzē. Pēdējo desmit gadu laikā viņš ir uzrakstījis 17 lugas, kas ir tulkotas vācu, franču, angļu un itāļu valodās un kuras ir iestudējuši vairāki nozīmīgi teātri un kompānijas Beļģijā un Vācijā. Regulāri rakstot lugas, esejas un scenārijus teātrī un kino, viņš guva iedvesmu pats veidot skatuves un filmu projektus. Ar savu kompāniju *Lampe*, kas nosaukta filozofa Kanta kaipotāja vārdā, viņš ir iestudējis divas savu lugu triloģijas. 2009. gadā tika publicēts Pitera Debuisera pirmais romāns.

www.pieterdebuysser.com

Džeikobs Vrens ir rakstnieks un vairāku grāmatu autors, kas raksta pats savu blogu par mūsdienu mākslu <http://www.radicalcut.blogspot.com>. Viņš ir arī viens no Monreālas starpdisciplinārās grupas PME-ART māksliniekiem un veido ekscentriskas izrādes.

Džeikobs Vrens piedalās projektā „Domāšanas maratons”, kur uzstāsies ar priekšnesumu “Tirgus enerģija” 28. augustā 19:00 Peldošajā darbnīcā Andrejsalā.

Pirms vairākiem gadiem TV filmēšanas grupa veidoja īsfilmu par manu darbu ar *Forced Entertainment* teātra kompāniju. Mums tā bija dīvaina pieredze, bet beigās viss sanāca labi. Tomēr producers, noskatījies melno montāžu, bija visnotaļ apjucis. Intervija ar mani viņam galīgi nepatika, jo es pārāk bieži teicu, ka “īsti nezinu, ko daru” vai ka “man nav ne jausmas, ko meklēju”. Bija tāda sajūta, ka māksliniekam (tam ar lielo M) ir jāzina daudz vairāk. Ir jābūt noteiktākam. Krietni tradicionālākam. Daudz apsēstākam un pašpārliecinātākam.

Ir pagājuši desmit gadi, un es joprojām esmu iestrēdzis nezināšanā. Gaidīšanā un meklēšanā. Patiesībā varu to droši apgalvot, kaut arī visapkārt (pasaulē) ir tik daudz cilvēku, kas acīmredzot zina ļoti daudz. Aizpilda (vai drīzāk bloķē) telpu ar kaudzi patiesību. Man laikam patīk nezināšanas telpa. Telpa, kurā (lēnām) mēģinu kaut ko noskaidrot, telpa, kurā (zināmā mērā) jāatzīst, ka ikviena atbilde vai risinājums tik un tā ir pārejošs, laika plūduma un mūžīgu pārmaiņu noteikts, vairāk process nekā fakts, lieta, kas mainīsies. Un jau atkal jautājums.

Iespējams, optimisms ir ceļš, kā to (par ko es rakstu) uzzināt un (ja iespējams) kaut kādā veidā likt lietā.

Optimisms visdrīzāk varētu būt arī kaut kas mazs.

Kāds žests vai darbība gandrīz neiespējamā priekšā, kāda plaša vai spraudziņa virsmā, kas (visticamāk) ir (uztverta kā) totālas bezcerības situācija.

No Tima Etčelsa (Tim Etchells) atbildes optimisma pētniekiem, kas publicēta projekta mājas lapā

Kas sanāk, kad pārlicināts optimists un nelokāms pesimists nolemj kopīgi veidot izrādi?

Optimists un pesimists satiekas uz skatuves... tā varētu sākties anekdote, tomēr tieši šāds ir sākums teātra izrādei, kas balstās savdabīgā sociālā izpētes projektā. Kanādiešu rakstnieks un ekscentrisku izrāžu autors Džeikobs Vrens un beļģu filozofs un teātra mākslinieks Piters Debuisers kopīgi ir mēģinājuši rast atbildi uz jautājumu, ko nozīmē optimisms mūsdienu pasaulē ar tās ekonomiskās krīzes, klimatisko izmaiņu un terorisma draudu pastāvīgu klātbūtni? Nosprieduši, ka šodien ir nepieciešams jauna veida optimisms, kas būtu tik pat nišants un dzīvotspējīgs kā valdošie pesimisma spēki, abi mākslinieki uzsāka “kritiskā optimisma” definīcijas meklējumus. Viņi nosūtīja vēstuli pazīstamiem rakstniekiem, domātājiem, māksliniekiem, zinātniekiem, politiķiem un uzņēmējiem dažādās pasaules pilsētās, kuras beigās bija lūgums atsūtīt savu priekšlikumu optimisma apliecinājumam mūsdienu pasaulē teksta, fotogrāfijas, dziesmas, zīmējuma, video, filmas vai jebkurā citā formātā.

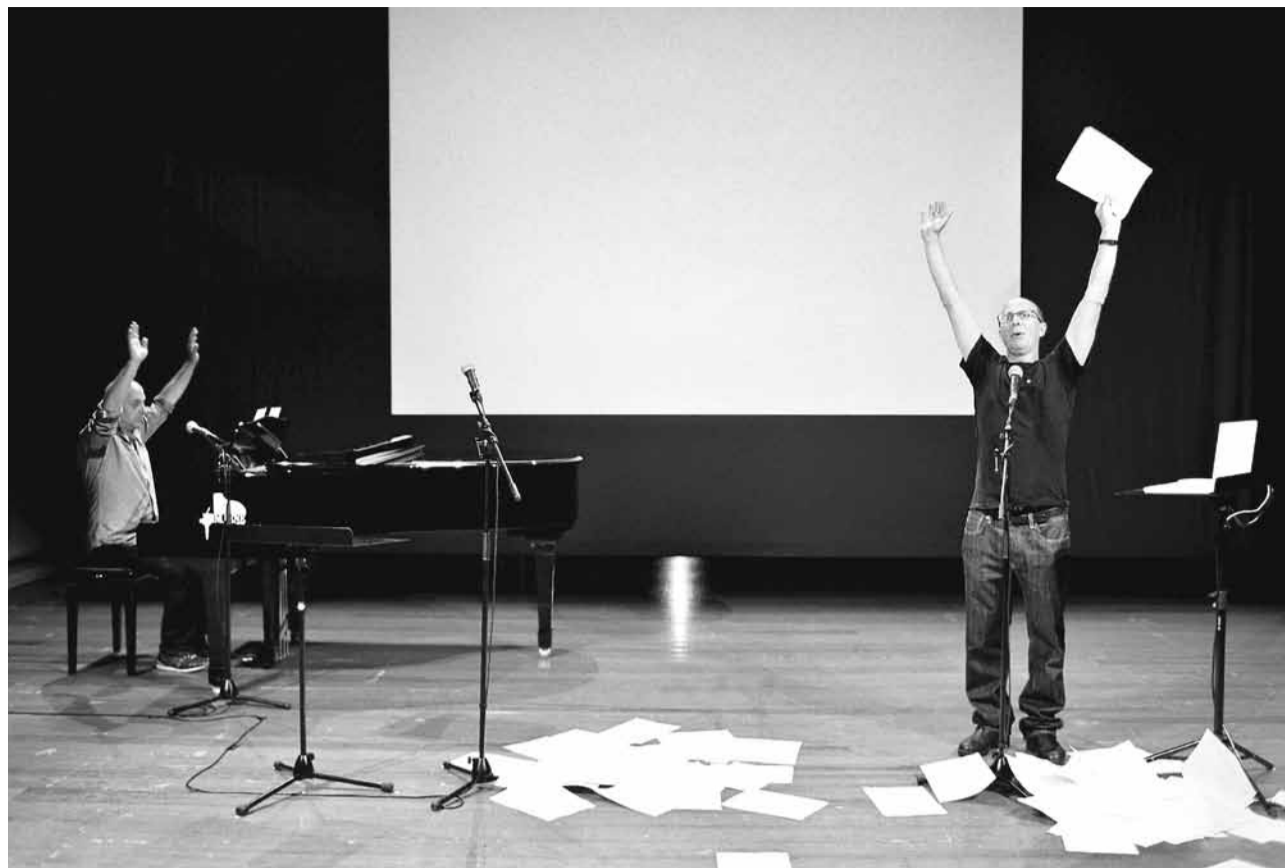
Ar izsūtītās vēstules tekstu varat iepazīties projekta mājas lapā www.anthologyofoptimism.com un aizsūtīt autoriem arī savu viedokli par optimismu! Tepat var atrast arī visas līdz šim atsūtītās atbildes vēstules – tā ir intriģējoša lasāmviela, kas atspoguļo ļoti personīgas izpratnes par optimismu, vai tā būtu angļu teātra režisora un rakstnieka Tima Etčelsa (*Forced Entertainment*) brīnišķīgā eseja vai beļģu mākslinieka Bendžamina Verdonka asprātīgais foto stāsts.

Vairākas atbildes ir izmantotas izrādē, papildinot neglābjamā optimista Debuisera un bezcerīgā pesimista Vrena brīžam dialektisko un smieklīgo dialogu lekcijas formā, kurā mākslinieki cenšas izskaidrot, kā mūsdienu pasaulē darbojas kritiskais optimisms.

Izrāde “Optimisma antoloģija” ir sākusi ceļojumu pa pasauli un ieguvusi ikgadējā vācvalodīgā teātra iestudējumu festivāla *Theatertreffen* žūrijas ievēribu, kas par izrādi saka, ka tā: “... izvirza visveselīgāko un valdzinošāko mūsdienu pasaules skatījumu, proti, kritisko optimismu, un dara to veidā, kas nav ne uzmācīgi didaktisks, ne pedantisks. Šī izrāde-lekcija bija tik jauka, pārdomāta un skaista, ka es nevaru atcerēties pēdējo reizi, kad būtu pametis teātri ar dziļāku pārliecību, iedvesmu un vēlmi pārskatīt manis paša uztveri. Vai tāda nav labas mākslas definīcija? Iedvest cieņu un vienlaicīgi dot virzienu pasaules izpratnē?”

“An Anthology of Optimism” is a dialogue between Belgian writer and theatre-maker Pieter De Buysser and Canadian writer and maker of eccentric performances Jacob Wren in which they go in search of the definition of critical optimism for the twenty-first century. In between, they present a selection of the many contributions they received from a number of thinkers, artists, scientists, politicians and businessmen in answer to their letter about the meaning of optimism in the contemporary world.

Jacob Wren makes another appearance in the festival during Marathon of Thinking with his lecture-performance “The Energy of The Market” on August 28 at 19:00 at Andrejsala Floating Workshop.

Lētā Lekcija. Opuss ar govīm *Cheap Lecture / The Cow Piece*

Piektdien / Friday 27.08 → 19:00

Ģertrūdes ielas teātrī Ģertrūdes ielā 101a / Ģertrūdes Street Theatre

1h / Angļu valodā / In English

Ieeja / Entrance Ls 7

Skolēniem, studentiem, pensionāriem / Students, pensioners – Ls 5

Autori un izpildītāji / Creation and performance: **Džonatans Barouzs** (Jonathan Burrows), Brisele (Brussels), **Mateo Fardžions** (Matteo Fargion), Londona (London)

Līdzproducenti / Co-production Cultureel Centrum Maasmechelen, Dans in Limburg (*Cheap Lecture*), Kaaithheater (*The Cow Piece*)

Džonatans Barouzs bija Anglijas Karaliskā baleta dejotājs un solists 13 gadus, līdz 1991.gadā pameta baletu, lai veidotu savas horeogrāfijas. Pēc vairāku gadu darba ar savu kompāniju 2001. gadā viņš izlēja pievērsties projektiem, kuros viņš strādātu viens pret vienu ar citu mākslinieku un viss izrādes process noritētu ciešā, līdzvērtīgā sadarbībā, sākot no koncepcijas veidošanas un skatuves izpildījuma līdz turnejām un administrēšanai. Viņa pirmais dejas projekts *Weak Dance Strong Questions* ar "nedejotāju", holandiešu teātra mākslinieku un teorētiķi Janu Ritsemā apceļoja 14 valstis, kļūstot par plašu diskusiju objektu dejas pasaulē. Tam sekoja darbu sērija kopā ar komponistu Mateo Fardžionu: *Both Sitting Duet* (2002), *The Quiet Dance* (2005), *Speaking Dance* (2006), *Cheap Lecture* (2009) un *The Cow Piece* (2009). Abi vīri ir snieguši vairāk nekā 200 izrāžu 28 valstīs. Dž. Barouzs ir sadarbojies arī ar tādām izcilām dejotājām kā Kriša Parkinsone un Silvija Gijema. Kopš 2008. gada Dž. Barouzs dzīvo un strādā Briselē, kur ir *Kaaithheater* asociētais mākslinieks. Viņš ir vieslektors dejas skolā P.A.R.T.S., *Royal Holloway* Londonas Universitātē, Hamburgas universitātē un Berlīnes Brīvajā Universitātē, kā arī pasniedz seminārus profesionāliem māksliniekiem dažādu festivālu programmās. Šogad ir iznācis Dž. Barouza grāmata *A Choreographer's Handbook*.

Mateo Fardžions ir dzimis Milānā, bet jau ilgu laiku dzīvo Londonā. Viņš ir studējis kompozīciju pie Kevina Volansa un Hovarda Skemptonā un pēc studijām spēlēja basģitāru rokgrupā. Viņa interese par mūsdienu deju sākās pēc kādas Mērsa Kaningema dejas kompānijas izrādes noskatīšanās, kas viņu savilņoja tik ļoti, ka nākamajā vakarā viņš atgriezās, lai pasniegtu ziedus dejotājiem. Pēc šīs pieredzes viņš sāka rakstīt mūziku dejas izrādēm un Starptautiskajā horeogrāfu un komponistu kursā iepazinās ar Džonatanu Barouzu, ar kuru viņu vieno jau 20 gadu ilga sadarbība. M. Fardžions ir rakstījis mūziku arī citu horeogrāfu darbiem, tai skaitā Rasela Malifanta, Lindas Godro un Šiobanas Deivisas izrādēm. Viņš ir sacerējis kameroperu, oratoriju un mūziku daudzām teātra izrādēm, sadarbojies ar vācu teātra režisoru Tomasu Ostermaijeru u.c. M. Fardžions regulāri pasniedz kompozīciju deju skolā P.A.R.T.S.

"Džonatans Barouzs un Mateo Fardžions ir radījuši izrādi, kas dejo jūsu galvās", tā laikraksts *De Morgen* sajūsmīnās par jaunāko mākslinieku darbu. "Lētā lekcija" ir angļu horeogrāfa un dejotāja Džonatana Barouza un itāļu mūziķa un komponista Mateo Fardžiona asprātīgs izklāsts par savu radošo darbību ritmiska priekšnesuma formā, atsaucoties uz citu mākslinieku darbiem, piemēram, Džona Keidža *Lecture on Nothing*. Skanīgi deklamējot teikumus un frāzes, abi pusmūža džentelmeņi izstāsta visu, kas viņiem svarīgs izrādes veidošanā un attiecībā ar skatītājiem, no visvienkāršākā apraksta par atrašanos uz skatuves: "Mēs esam atnākuši tukšām rokām," līdz savas darbības principu izskaidrojumam: "Kompozīcija ir izvēle, ieskaitot izvēli neizvēlēties. Mūzika ir mēģinājums sakārtot rakstus, ko izdomā pirksti". Tās ir aizraujošas idejas, taču tempā izrunātie vārdi gāžas pār skatītājiem kā ūdenskritums, brīžam aizplūstot grūti izsekojamu un absurdi smieklīgu skaņu virāžās.

Izrāde ir tapusi 2009. gadā Beļģijā, kur tā ir nominēta sezonas labākā darba titulam. "Lētajai lekcijai" sekos "Opuss ar govīm" – haotiska meditācija par deju, mūziku un mirstīgumu.

Džonatans Barouzs un Mateo Fardžions satikās 1995. gadā, kad Barouzs vēl bija Karaliskās baleta trupas solists un Fardžions rakstīja mūziku kādai viņa horeogrāfijai. 2002. gadā viņu sadarbība radikāli mainījās, kad ar izrādi "Duets sēdus" viņi pirmo reizi kāpa uz skatuves nevis kā dejotājs un komponists, bet kā divi līdzvērtīgi izpildītāji. Pirmajam kopdarbam sekoja "Klusā deja" un "Runājošā deja", kas tāpat bija veltītas ritma izpētei. Barouza izskolotais dejotāja ķermenis, ko nenoslēpt pat viskdiēniskākajā kustībā, pretstatā Fardžiona pašcieņas pilnajam lēnīgumam radīja šarmantu duetu, ko raksturo abu izcilā detaļu izjūta, izpildījuma virtuozitāte un it kā nejaušais komiskums. Šis trīs miniatūrās izrādes, kas poētiski ir nodēvētas par "klusuma skaņas un kustības mūzikas triloģiju" viesojās Starptautiskajā Jaunā teātra festivālā "Homo Novus 2007", gūstot nedalītas skatītāju simpātijas.

Džonatans un Mateo ir neparasts un neaizmirstams duets uz skatuves – viņu minimalistiskā, ārkārtīgi precīzā un inteligentā saspēle, kas apvienota ar teju vai bērnīgiģu prieku par savu darbošanos ir apbūrusi gan kritiķus, gan skatītājus visā pasaulē un atnesusi duetam vairākus apbalvojumus, tai skaitā prestižo Ņujorkas dejas balvu *Bessie Awards*.

www.jonathanburrows.info

Cheap Lecture is a rhythmic spoken performance set to music. In a rant about empty hands, audience, time, repetition and dancing, Jonathan Burrows and Matteo Fargion reflect upon and continue the journey begun in their earlier trilogy of work, Both Sitting Duet (2002), The Quiet Dance (2005) and Speaking Dance (2006). Veering from the philosophical to the humorous and back, Cheap Lecture gently reveals how the two artists work while drawing us into ever more unexpected digressions. It is accompanied by The Cow Piece, a chaotic meditation upon dance, music and mortality. Cheap Lecture was selected for the 2009 'best of the year' Het Theaterfestival in Brussels.

"Jonathan Burrows and Matteo Fargion have created a performance that dances in your head. It's superb" De Morgen, Belgium, on Cheap Lecture

PROGRAMMERS ON THE MOVE
PROGRAMMERS ON THE MOVE
26.–29. augusts
RIXC Mediju telpā

Izglītības programma jaunajiem starptautisku teātru un festivālu programmu kuratoriem
Pasniedzēji: **Nele Hertlinga, Romāns Dolžanskis, Anemija Vanakere, Alvis Hermanis, Makss Rinanens**

Riko LJTI un starptautiskais pilotprojekts SPACE
www.spaceproject.eu

space
supporting performing arts circulation in Europe

Programma „Kultūra”
Izglītības un kultūras ģp

Domāšanas maratons / The Marathon of Thinking

Lekciju, diskusiju un peformanču kolekcija 28.08 → Andrejsalas Peldošajā darbnīcā / *Set of lectures, discussions and performances* 28.08 → *at the Floating Workshop in Andrejsala*

leeja / Entrance Ls 7

Skolēniem, studentiem, pensionāriem / Students, pensioners – Ls 5 Skatītāji var ierasties, aiziet un atgriezties pilnās stundās / Entrance only on the hour!

1 12:00–13:00

Sēdi un skaties / *Sit and Watch* –

skatuves mākslu metamorfozes publiskās telpas arhitektūras kontekstā / *Metamorphoses of performing arts in the context of architecture of public space* LAT Mazais cehs / *Small room* Diskusija / *Discussion* Moderators / *Moderator Vilnis Vējš* Dalībnieki / *Participants* Andis Silis, Reinis Suhanovs

“Sēdi un skaties!” ir teātra izrādes dalībnieku lielākajai daļai – skatītājiem – ierādītā loma. Mizanscēnām, kas veidotas uz skatuves, paralēli rodas citas – starp aktieriem un skatītājiem. Klasiskais trīs ceturtdaļu profils no vienas puses un pagrieztas galvas ar izstieptiem kakliem – no otras...

99 procentos izrāžu skatuves un skatītāju zāles attiecības joprojām regulē **senas atmiņas par vēsturiskiem teātra modeļiem** – tiklab antīko amfiteātri, kā XVII gadsimta itāļu baroku. Vai tradīcijas spēks ir tikai ēkā, vai arī tas cauraudis visus mūsu priekšstatus par teātri? Ko un cik atšķirīgu piedāvā laikmetīgais teātris? Kādēļ režisori un scenogrāfi izvēlas “mazās zāles”, bet pasūtītāji pieprasa “operu”? Kāpēc Latvijā arī salīdzinoši nesen tapušie spēles laukumi ir tik neērti skatītājam? Vai nākotnes teātris mainīs teātra arhitektūru? /Vilnis Vējš/

2 13:00–14:00

Politikas teātris / *Theatre of Politics* –

kāpēc Latvijas vēlētājs uztver politiku kā skatītājs – izrādī? / *Why a Latvian voter perceives politics as a spectator – performance?* LAT Lielais cehs / *Big room* Diskusija / *Discussion* Moderators / *Moderator Eduards Liniņš* Dalībnieki / *Participants* Ivars Ījabs, Sergejs Kruks, Ieva Struka

Teātris un politika ir tuvi kopš pirmsākumiem; kopš laikiem, kad Atēnās taisns ceļš veda no Agoras uz Teātri un katrs sevi cienošs pilsonis uzskatīja par goda lietu nostaigāt kā līdz vienam, tā otram. Vēlākos laikos skatuvē dzimuši jēdzieni – traģēdija, fars, komēdija, maskarāde u.t.t. – bieži un trāpīgi lietoti, lai raksturotu politiskus procesus. Mūslaikos daudzzināto apzīmējumu “politisķais teātris” pirmām kārtām saistām ar **politiku kā izlikšanās mākslu**; neīstuma, nepatiesības tirgu. Tomēr – vai šī metafora nav dziļāka un būtiskāka? Vai arī no politiskā teātra publika nesagaida to pašu, ko allaž meklējusi un radusi skatuves mākslā: identifikāciju, katarsī, smieklus un satīru, spēles rasisītu vieglu derdzīgumu? /Eduards Liniņš/

3 14:00–15:00

Iepūt man! / *Blow off!* –

mākslinieka un sabiedrības izdzīvošanas stratēģijas politiskās turbulences apstākļos / *Survival strategies of an artist and the society within the circumstances of political turbulence* LAT/RUS Mazais cehs / *Small room* Performance / *Performance* **Dmitrijs Petrenko, Olga Žitluhina**

Nekad nevar zināt, kā iegrozīsies dzīve un vai nepienāks mirklis, kad mums nāksies pilnīgi mainīt savu ierasto lomu, ko pildām darbā, ģimenē, pūlī būdami un vienatnē. Ko valdība atbild sabiedrībai uz jautājumu: kā pārvarēt krīzi? **Mācīties un pārkvalificēties!** Mūsu eksperimentā mēģināsim noskaidrot, vai mainīt savu sociālo un profesionālo lomu ir viegli. Spēlējoties ar divām telpām – mākslu un politiku, kas Latvijā gandrīz nekad nepārkļājas, mēs nojauksim stereotipus un dekonstruēsim priekšstatus par tiem. Vai politiku var uztvert kā spēli, un kas notiek, ja māksla meklē kompromisus ar politiku? /Dmitrijs Petrenko/

“Domāšanas maratons” ir starpdisciplināra lekciju, diskusiju un performanču kolekcija, kuras mērķis – veicināt kritisku domāšanu un intelektuālas debates mākslas diskursā. Projekta ideja un struktūra veidota, iedvesmojoties no festivāla *Spielart* Minhenē, kur 2009. gadā notika “Politiskās domāšanas Vudstoka”.

“Domāšanas maratonā” Latvijas un ārvalstu mākslinieki un citu jomu eksperti aicināti aplūkot mākslas un sociāl-politiskā diskursa savstarpējo mijiedarbību. Mēs vēlamies pētīt, vai un kā mākslinieki reaģē uz sabiedrībai nozīmīgiem sociālpolitiskiem jautājumiem un notikumiem un – vai māksla liek savai auditorijai domāt. Mūs interesē arī – kā estētiskās kategorijas darbojas politikā, bet politikas mehānismi spoguļojas mākslā un ietekmē tās izpausmes. Priekšnesumi notiks latviešu, krievu un angļu valodā, sekojiet apzīmējumiem LAT, RUS, ENG.

“The Marathon of Thinking” is a specially designed interdisciplinary project with an aim to foster critical thinking and intellectual debate within an artistic discourse. The structure was inspired by an event called “Woodstock of Political Thinking” of our network partner festival SPIELART Munich in 2009.

We have invited a number of local and foreign guests and have asked them to contribute to the Marathon with an hour long lecture or performance focusing on interconnections of art and socio-political discourse. How and why artists respond to socio-political issues and events? Do they make their audience think? How aesthetic categories work in politics and how political mechanisms are reflected in the arts?

Please, note that lectures and performances No. 5, 6, 7 and 8 from 16:00 till 20:00 will be in English.

Zane Kreicberga, “Domāšanas maratona” kuratore / curator of “The Marathon of Thinking”

4 15:00–16:00

PR –

publiskā relativitāte un manipulācijas mehānismi / *Public relativity and devices of manipulation* LAT Lielais cehs / *Big room* Lekcija / *Lecture* **Jānis Riņķis**

Vai tev nekad nav licies, ka ar tavu vai apkārtējo cilvēku viedokli kāds apzināti manipulē? Varbūt tu tīci, ka “Lielais Brālis” kaut kā ietekmē ikvienu no mums? Ja tu gribi uzzināt, kā un kāpēc daži pilnīgi normāli cilvēki kļūst par svešas gribas izpildītājiem un īstiem “zombijiem” atsevišķu politiķu, revolucionāru, sektantu vai citu ieinteresētu cilvēku rokās (dažkārt paši nemaz to neapzinoties), tad šī lekcija noteikti ir domāta tev. Šeit tu uzzināsi, kā **ar cilvēku un sabiedrības viedokli manipulē profesionāli propagandisti** un komunikācijas vadības eksperti. Runa būs gan par to, kā tas viss ir radies (ar vēsturiskiem piemēriem un faktiem), gan arī par to, kā dažādas sabiedrības ietekmēšanas metodes izmanto šodien, lai attaisnotu karus, genocīdu, neiecietību, spīdzināšanu un pat slepkavības. Starp citu, ļoti iespējams, ka tas viss jau ir noticis ar tevi. Bet varbūt notiek tieši tagad! /Jānis Riņķis/

5 16:00–17:00

Ühtne Eesti (Vienotās Igaunijas partija) –

populisma parāde un zudusī vīzija / *(Party of Unified Estonia) – a parade of populism and the lost vision* ENG Mazais cehs / *Small room* Lekcija un filma / *Lecture and film* **Ēro Epners** (*Eero Epner*), **Daniels Vāriks** (*Daniel Vaarik*), EE

Sveiki, latvieši! Jūs uzrunā Vienotās Igaunijas partija. Esam dzirdējuši, ka jūs ekonomika atrodas vēl dziļākā krīzē par mūsējo, populistiskiem un nacionālistiskiem politiķiem ir lieli panākumi, bet **vēlētājiem jau viss ir vienalga**. Tas ir jauki. Šopavasār Igaunijā mēs nodibinājām partiju “Vienotā Igaunija”, kas solīja kļūt par “jaunu spēku”. Mēs bijām vispopulārākie! Visi par mums rakstīja. Katru dienu mēs bijām televīzijā un radio. Mūsu manifestācijā piedalījās vairāk nekā 7000 cilvēku, bet biļetes uz to tika izpārdotas divu dienu laikā. Un es ticu, ka mums ir daudz kopīga. Tāpēc aizmirsīsim mūsu pagātni, kurā neesam lāga sapratušies un kurā īgauņu karaspēka vienības 1919. gadā tuvojās Rīgai. Apvienosimies! Mēs ieradīsimies pie jums un dalīsimies principos, kā iegūt varu. Patiesībā tas ir ļoti vienkārši. Papemiet līdzī jūsu piezīmju grāmatiņas, un mēs jums dosim dažus ļoti vērtīgus padomus. Tie patiešām darbojas! Uz redzi, latvieši! /Ēro Epners/

6 17:00–18:00

TippingPoint –

radoša atbilde klimata pārmaiņu izaicinājumam / *Creative response to the challenges of climate change* ENG Lielais cehs / *Big room* Līdzdalīga izpēte / *Participative exploration* **Pīters Gingolds** (*Peter Gingold*), GB

Ko mēs domājam par klimata pārmaiņām – vai tās ir nozīmīgas, patiešām nozīmīgas, vai ne visai? Vai tās ir jāuztver personīgi, vai kā problēma, kas jārisina kādam citam? Vai tas ir kaut kas, ko iespējams pielabot, **vai mums ir pamatīgi jāpārdomā, kā mēs dzīvojam?** Vai “labot” ir īstais vārds? Kam ar to ir jānodarbojas – politiķiem, uzņēmējiem, māksliniekiem, tehnoloģiju speciālistiem? Un kā daži mākslinieki šo tēmu jau ir aplūkojuši? /Pīters Gingolds/

7 18:00–19:00

Lullalaloo –

Eksperimentāli. Vokālas. Pārdomas Par. Migrācijas. Iemidzinošo. Spēku / *Experimentally. Vocal. Contemplation on. Somnolent. Power of. Migration* ENG/LAT Mazais cehs / *Small room* Koncertizrāde / *Concert-performance* **Margita Zālīte**

Pavisam noteikti neesmu vārdes-ceļotājas tips, tomēr dzīvi bez migrēšanas - kustības pretīm svešādajam – es vairs nespēju iedomāties. Migrācija skolo novērošanas un pielāgošanās skunstēs, taču tā arī iemidzina uz būtisko. Migrants kļūst par viegli manipulējamu savu ilūziju vergu. Šī doma “sasniegt dzīvi nedaudz lielāku par dzīvi” ir iemidzinājusi ne vienu vien migrācijas vilni.

Vācot Berlīnes ielās migrantu dzimtās zemes šūpuļdziesmas, mēģināju uz mirkli pietuvoties katra cilvēka kodolam, viņa atmiņu serdei, ap kuru būvējušās visu nākamo pasaulju kārtas. No poētiskas un nostalgijas aizvirzījos arī līdz statistikas faktiem, ka migranti un migrācija nereti tiek izmantoti kā **politisks sabiedrības iemidzināšanas instruments**. Jo īpaši zemēs, kur demogrāfiskie rādītāji nav īpaši glaimojoši tās sākotnējai nācijai. Kā mediji ir paplašinājuši “labākas dzīves” jēdzienu? Kādiem mērķiem etniskā izcelsme vēl būtu jāpatur kā personību apzīmējošs elements, ja visādi citādi tas izraisa vien post-nostalgiskus efektus un disharmonizē konkrēto sabiedrību? Migrācija ir fakts, nevis jautājums. Kāds bija jautājums? /Margita Zālīte/

8 19:00–20:00

Tirgus enerģija / *The Energy of the Market* –

ko nozīmē ieklausīties varā? / *What might it mean to listen to power?* ENG Lielais cehs / *Big room* Lekcija-performance / *Lecture-performance* **Džeikobs Vrens** (*Jacob Wren*), CA

Es uzveru kapitālismu kā tīru ļaunumu, kas saēd mūsu planētu. Taču es saprotu, ka ar šādu emocionāli ideoloģisku pozīciju nekur nevar tikt. Kā varētu atklāt lietas no jauna, uzdot līdz šim neuzdotus jautājumus, atvērti, bet vienlaikus kritiski **ieklausīties varā**, paraudzīties uz situāciju mazliet citā leņķī? Valters Benjamins apraksta kabalistisko mītu šādi: atšķirība starp zemi un debesīm ir tikai vienā vienīgā milimetrā, taču šajā milimetrā pilnīgi viss mainās. Kur ir tā nelielā nobīde, kas ļautu mums iztēloties šo pasauli citādāk, plaīsa, no kuras mēs varētu sākt meklēt? Man šķiet nepanesama Slavoja Žižeka asprātība, ka mums būtu “vieglāk iedomāties pasaules galu nekā kapitālisma beigās”. Vai mūsu iztēle patiešām ir tik iztukšota un remdena? Džeikobs Vrens/

9 20:00–21:00

Retro-disco –

padomju diskotēkas kā informācijas medija fenomens / *A phenomenon of Soviet discotheque as a medium for transferring knowledge* RUS Mazais cehs / *Small room* Diskotēka-lektorijs / *Disco-lecture* **Sergejs Timofejevs, Artūrs Punte** (*orbīta.lv*)

Reizēm kultūras, tāpat kā visa dzīvā attīstības gaitā izveidojas tādas formas, kas atšķiras no tām, kuras vēlāk kļūst par evolūcijas normu. Nereti dēvētas par strupceļa formām, tās ir pilnībā piemērotas apstākļiem, kuros kādreiz eksistējušas, un var daudz ko par šiem apstākļiem pastāstīt.

Padomju diskotēkas fenomens radās 70. gadu otrajā pusē un piedzīvoja uzplaukumu 80. gadu sākumā. Tas atšķīrās no sava laika rietumu analogiem un no šodienas klubu kultūras ar savu informatīvo misiju. **“Izklaidējot – izglīto!”** – tāda bija padomju pirmo diskžokeju devīze. Pirms dejām vienmēr notika aptuveni 40–45 minūšu gara ievadlekcija par laikmetīgo kultūru un mūziku un tās līderiem. Zināmā mērā tas bija viens no pirmajiem multimedīlas formas paraugiem - diskotēku vadītāji taču pielietoja gan tekstu, gan mūziku, gan īpašus vizuālos efektus – no gaismas mūzikas un diapozitīviem līdz pat lāzeriem. Ideoloģiskās batālijas, kas reizēm uzvirvoja ap tā laika pirmajām diskotēkām, piešķīra tām savadabīgu “lakmusa papīrīna” lomu, nosakot tā vai cita PSRS reģiona progresīvītāti. /Sergejs Timofejevs/

Vilnis Vējš savulaik pabeidzis Latvijas Mākslas akadēmijas Scenogrāfijas nodaļu (1994), bet šī gadsimta sākumā pievērsies glezniecībai un sarīkojis četras personālizstādes. 2002. gadā ieguvis maģistra grādu Latvijas Kultūras akadēmijas Audiovizuālās un skatuves mākslas nodaļā. Pēta eksperimentālo teātri Latvijā 60.–80. gados. Desmit gadus strādājis reklāmas aģentūrās, līdz izvēlējies brīvmākslinieka statusu. Tagad Vilnis Vējš ir mākslas kritiķis ("Studija", "Diena") un izstāžu kurators – jaunākā viņa veidotā izstāde "Skatiens izslēgts" skatāma galerijā "Alma" līdz 27. augustam, bet nākamā – "Un citi" tiks atklāta 16. novembrī Rīgas Mākslas telpā.

Andis Silis ir arhitekts, kuram svarīgi par arhitektūru arī domāt un runāt, tāpēc viņš ir viens no vortāla *www.a4d.lv* dibinātājiem un aktīviem diskusiju dalībniekiem. Izteiksmīgākie objekti – interjers klubam "Pulkvedim neviens neraksta", "Bowlero" centrs, Šokolādes māja, Mercedes centrs, kokteilbārs "Martini" Mārupē un atliktais akustiskās koncertzāles projekts uz AB dambja. Deviņdesmito gadu beigās Andis Silis projektējis Jaunā Rīgas teātra rekonstrukciju, kas tā arī līdz šim nav notikusi.

Reinis Suhanovs ir šobrīd aktīvākais un produktīvākais jaunākās paaudzes scenogrāfs. 2007. gada Prāgas Scenogrāfijas kvadrānālē saņēmis zelta medaļu kā daudzsološākais jaunais talants, jau nākamgad viņš tur atgriezies kā Latvijas nacionālās ekspozīcijas autors. Visbiežāk teātri Reinis strādā tandēmā ar režisoru Viesturu Meikšānu, veidojot scenogrāfiju lelākajai daļai viņa izrāžu, taču viņš ir strādājis arī ar Feliksu Deiču, Mihailu Gruzdovu, Lauru Grozu, Olgu Žitluhina un citiem režisoriem. Šogad jau otro reizi Suhanovs ir nominēts "Spēlmaņu nakts" Gada scenogrāfa titulam. Patlaban Reinis atkal studē – apgūst teātra režiju Mihaila Gruzdova un Indras Rogas vadībā Latvijas Kultūras akadēmijā.

Eduards Liniņš ir publicists, Latvijas Radio 1 redaktors (autorraidījums "Šīs dienas acim", ikdienas sīzēti "Šī diena vēsturē", aktuālais politiskais komentārs raidījumā "Krustpunktā"). Studējis latviešu valodu un literatūru Latvijas Universitātē un dramaturģiju Latvijas Kultūras akadēmijā. Darbību Latvijas Radio uzsācis 2002. gadā kā viens no asprātīgi ironiskā "Rīta rosmes" četrnieka. Pēdējā laikā manīts Rīgas klubos izspēlējām politiski satiriskus skečus pāri ar dzejnieku Andri Akmentiņu, kurš šo pašdarbniecisko izpaušanas raksturo šādi: "Tas, ko domājam par Latviju, ir pārāk jocīgs, lai drukātu "Dienā", un pārāk optimistisks, lai pievienotu "Delfu" komentāriem."

* Aristotelis

Ivars Ijabs ir politiologs ar mūziķa un filozofa izglītību. Viņš aktīvi komentē politiskos procesus Latvijā, publicējas vortālos *satori.lv* un *politika.lv*, kā arī pēta pilsoniskās sabiedrības koncepcijas. Šobrīd Ijabs ir Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes studiju nodaļas docents.

Sergejs Kruks ir Rīgas Stradiņa universitātes Komunikācijas fakultātes asociētais profesors, kurš doktora grādu ieguvis Sorbonas Universitātē ar disertāciju par Latvijas politisko kultūru un komunikāciju. Savās publikācijās Kruks bieži kritizē Latvijā valdošos nacionālistiskos stereotipus, nereti izraisot asu reakciju (līdz pat Drošības policijas apciemojumam). Sergeja Kruka jaunākajā grāmatā "Par mūziku, skaistu un melodisku!" pētītas Padomju Latvijas kultūras elites attiecības ar oficiālo kultūrpolitiku.

Ieva Struka ir teātra zinātniece, mākslas zinātņu doktore, sarakstījusi grāmatas par Pēteri Pētersonu, Māru Ķimeli un dokumentālu pētījumu par Latvijas Nacionālo teātri laikmetu griežos. Patlaban strādā pie dramaturga Gunāra Priedes Rakstiem. Ieva vairākus gadus bijusi redaktore laikrakstā "Kultūras Forums" un recenzējusi neskaitāmas izrādes arī žurnālā "Teātra Vēstnesis" un citos izdevumos. Taču viņas mīļākā darba vieta ir teātris. Ieva bijusi literārās daļas vadītāja Valmieras teātrī (1996–2000), bet kopš 2004. gada viņa ir direktora padomniece repertuāra jautājumos Latvijas Nacionālajā teātrī.

Dmitrijs Petrenko ir profesionāls žurnālists ar pieredzi dažādos medijos – vadījis ziņu raidījumu Latvijas Televīzijā, bijis ziņu redaktors Radio SWH+, bet kopš 2008. gada – vortāla *politika.lv* galvenais redaktors. Studējot Latvijas Universitātes Komunikācijas zinātnes doktorantūrā, Dmitrijs veicis pētījumus par pilsonības diskursu priekšvēlēšanu laikā un Latvijas tēlu Krievijas medijos. Viņa īpašās intereses ir politiskā kultūra, mediju tradīcijas, kā arī politika un teātris. Patlaban Dmitrijs vada nedēļas raidījumu krievu valodā TV5 un studē teātra režiju Latvijas Kultūras akadēmijas maģistrantūrā.

Olga Žitluhina ir laikmetīgās dejas horeogrāfe, kas uzskatāma par īstenu šī žanra celmlauzi Latvijā. 1996. gadā viņa nodibināja joprojām vienīgo profesionālo mūsdienu dejas kompāniju Latvijā, bet kopš 1999. gada vada pašas izveidoto Modernās dejas horeogrāfijas programmu Latvijas Kultūras akadēmijā. Arī ikgadējais laikmetīgās dejas festivāls "Laiks dejot" lielā mērā ir Olgas izlolots – no studentu darbu skatēm tas dažu gadu laikā izaudzis par starptautisku festivālu. Līdztekus darbam LKA, Rīgas Horeogrāfijas vidusskolā un savā kompānijā, Olga regulāri iestudē horeogrāfiju dejas un teātra izrādēm Latvijas teātros. Šopavasas pirmizrādi piedzīvoja viņas sadarbība ar LNO baleta solistiem "Aplam", bet patlaban Olga strādā pie Šekspīra "Divpadsmitās nakts" iestudējuma Rīgas Krievu teātrī.

Jānis Riņķis ir viens no ievērojamiem jaunās paaudzes sabiedrisko attiecību speciālistiem Latvijā. Organizējis un vadījis daudzas, tajā skaitā arī skandalozas sabiedrisko attiecību kampaņas. Interesējas par masu psiholoģiju un manipulācijām ar sabiedrības, kā arī indivīda apziņu. Pazīstams kā mediju attiecību un krīzes komunikācijas speciālists. Iepazīnis politikas virtuvi gan pašam agrāk darbojoties šajā laucīnā, gan arī konsultējot dažādus politiķus un partijas. Dībinājis un vada sabiedrisko attiecību kompāniju *PR Holding*.

Ēro Eppers (Eero Epner) ieguvis mākslas vēsturnieka izglītību Tartu Universitātē. Kopš 2004. gada strādā par dramaturgu Teātrī "NO 99" Tallinā kopā ar režisoru Titu Ojaso (*Tit Ojasoo*) un scenogrāfi Eni-Lisu Semperi (*Ene-Lis Semper*). Viņi šopavas darbināja partiju "Vienotā Lgaunija".

* Partijas "Vienotā Lgaunija" logo

Daniels Vāriks (Daniel Vaarik) ir augsta līmeņa komunikāciju konsultants. Sākot no 90. gadu otrās pusēs, viņš ir bijis Lgaunijas Ekonomikas un Finanšu ministriju un Lgaunijas valdības konsultants sabiedrisko attiecību un krīzes komunikācijas jautājumos. Piecus gadus nostrādājis aģentūrā *Hill and Knowlton*, kopš 2008. gada Daniels ir pašnodarbināts. Viņa galvenie klienti ir *Eesti Energia*, Lgaunijas valdība, "Tallinas Ūdens", Tallinas 2011 Kultūras galvaspilsētas fonds, partija "Vienotā Lgaunija" u.c.

Pīters Gingolds (Peter Gingold) ir viens no organizācijas *TipingPoint* vadītājiem. Viņa daudzpusīgā karjera ietver vairāku gadu praksi zemo izmaksu mājokļu celtniecībā jaunattīstības zemēs, darbu ar elektroniku Kembridžas silikona ielejā, kā arī menedžmenta konsultanta amatu. 2001. gadā viņš kļuva par Liverpūles Karaliskā filharmonijas orķestra direktoru, kam sekoja darbs pie veiksmīgā Liverpūles pieteikuma Eiropas Kultūras galvaspilsētas statusam 2008. gadā. Kopš 2000. gada viss, ko Pīters dara, tā vai citādi ir ir saistīts ar klimata pārmaiņu jautājumiem.

Margita Zālite (Margo) patlaban studē Berlīnes Brīvajā universitātē antropoloģiju, un performance LULLABALOO ir balstīta viņas maģistra darba pētījumā par jaunāko laiku mākslinieku migrantu identitāti Berlīnē, kur viņa pati dzīvo jau otro gadu. Kaislīga ceļotāja būdama, Margita savulaik ir apceļojusi Sibīriju, Grenlandi, Fēru salas un citus ilgstoši "izolētībā" atradušos reģionus, savos iespaidos daloties fotoizstādēs. Taču viņas pamatinterese ir mūzika – Margita ir bijusi ilggadīga jauniešu kora "Kamēr..." dziedātāja, urbānās folka grupas "Gosti" dibinātāja, arī viņas ekstrēmi ekstravagantajās performancēs vokālam un muzicēšanai ir centrālā loma. Par performanci Margita saka: "Performance atdarina cilvēku viņa afekta un brīvības brīžos."

Džeikobs Vrens (Jacob Wren) ir rakstnieks un ekscentrisku izrāžu veidotājs. Viņš ir viens no Monreālā rezidējošas starpdisciplināras grupas *PME-ART* mākslinieciskajiem vadītājiem. Džeikobs Vrens ir sarakstījis grāmatas "Neizmēģinātais skaistums" (*Unrehearsed Beauty*), "Ģimenes rodas no kopošanās" (*Families Are Formed Through Copulation*) un "Politiski atstumto atbēdības fantāzijas" (*Revenge Fantasies of the Politically Dispossessed*), kā arī uztur savu blogu – <http://www.radicalcut.blogspot.com/>.

Sergejs Timofejevs ir krievu valodā rakstošs Latvijas dzejnieks. Viņš ir piecu dzejas grāmatu autors, piedalījies daudzos dzejas festivālos Zviedrijā, Vācijā, Lielbritānijā, Nīderlandē, Slovēnijā, Gruzijā un citur. Šo valstu valodās arī tulkota viņa dzeja. Kopā ar domubiedriem 1999. gadā dibinājis apvienību "Orbīta", kuras ietvaros joprojām veido multimedālus dzejas projektus. Sergejs ir viens no pirmajiem poētiskā video žanra aizsācējiem post-padomju telpā. Turpinot multimedālos eksperimentus, kopā ar Edmundu Jansonu izveidota datorspēle "Es – Teksts" (2007), bet kopā ar Artūru Puntī - poētiskās instalācijas "Laika istaba" un "Dzejas enerģētiskā neatkarība" 2008. un 2009. gada Mūsdienu kultūras forumā "Baltā nakts" Rīgā. Teksti: www.satori.lv, www.orbita.lv, www.textonly.ru

Artūrs Punte ir viens no dzejnieku apvienības "Orbīta" dibinātājiem un aktīviem dalībniekiem. Veidojis konceptuālus projektus, poētiskus audio un video darbus. Artūrs ir viens no poētiskā video festivāla *Word in Motion* organizētājiem (2001, 2003). Atdzejo latviešu dzeju (Inga Gaile, Jo, Jānis Elsbergs u.c.). Almanaha *Opbūta* un *www.orbita.lv* redaktors, krājuma "Dengi/Найда" (2001) sastādītājs. Raksta dzejoļus krievu un latviešu valodā. Teksti: www.satori.lv, www.orbita.lv, www.textonly.ru

Krupja klade / The Toad's Notebook

22:00

Starpgalaktiskās post-avangarda grupas koncerts un festivāla noslēgums /
Concert of Inter-galactic post-avant-garde ensemble and the closing party of the festival

Krupja klades sastāvā muzicē:

Jana Kalniņa /balss, sitaminstrumenti/
Anda Upeniece /balss, sitaminstrumenti/
Andris Dzenītis /balss, sitaminstrumenti/
Lauris Goss /balss, čells, sitaminstrumenti/
Mārtiņš Zilberts /taustiņinstrumenti, sitaminstrumenti/
Andis Klučnieks /basģitāra, pūšaminstrumenti, sitaminstrumenti/
Jēkabs Nīmanis /ģitāra, pūšaminstrumenti, sitaminstrumenti/
Aivars Krastiņš /visa veida sitaminstrumenti/

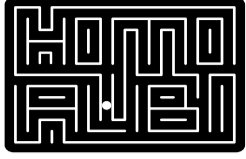
leeja / Entrance Ls 3

Ar "Domāšanas maratona" biļeti ieeja brīva / Free entrance with the ticket for "The Marathon of Thinking"

"Lai katrā mājā valda prieks!"

Starpgalaktiskā post avangarda pionieri *Krupja klade* savus klausītājus ar koncertiem nelutina! Šis vokāli instrumentālais orķestris savienojas mūzikā tikai retu reizi – lielos svētkos – un viņu uzstāšanās skatītāji neaizmirst nekad! Lai pirms 2012. gada kataklizmām tiktu iepriecināti pēc iespējas daudzi katri vieni, šajā gadā mākslinieki ir pārkāpuši sev un piekrituši ekskluzīvi uzstāties jau otro reizi, atskaņojot gan megahitus no saviem iepriekšējo gadu albumiem, gan pavisam jaunas, īpaši šai uzstāšanās reizei radītas oriģinālkompozīcijas par nacionālpatriotiskām tēmām.

HOMO ALIBI

Eksperimentālā teātra festivāls 2010. gada 26.–28. augustā

Vieta	Mākslinieks	Izrāde	Valoda	Garums	c. 26.08.	Pk. 27.08.	s. 28.08.
JRT Mazā zāle Lāčplēša iela 25	Džeikobs Vrens (Monreāla) un Pīters Debuisers (Brisele)	Optimisma antoloģija	angļu val. ar tulkojumu latviski	1h10	19:00	19:00	
Ģertrūdes ielas teātris Ģertrūdes iela 101a	Džonatans Barouzs (Brisele) un Mateo Fardžions (Londona)	Lētā lekcija. Opuss ar govīm	angļu val.	1h		19:00	
Tvaika turbīnas ceļš Andrejsalas Spēkstacijā	Viesturs Meikšāns (Rīga)	Partitūra ekosistēmai	latviešu val.	1h	21:00	21:00	
Andrejsalas Peldošā darbnīca	Inese Mičule (Rīga)	Vienādojums	latviešu val.	1h		21:00	
Andrejsalas Peldošā darbnīca	Olga Žitluhina, Dmitrijs Petrenko, Eduards Liniņš, Ieva Struka, Ivars Ījabs, Margita Zālīte, Ēro Eppers, Pīters Gingolds un citi	Domāšanas maratons	latviešu, krievu un angļu val.	9h			12:00–21:00
Andrejsalas Peldošā darbnīca	Festivāla noslēgums	Krupja Klades koncerts					22:00

Festivāla klubs Andrejsalas Peldošajā darbnīcā

Bilētes Bilēšu Servisā, Jaunā Rīgas teātra kasē un pirms izrādēm.

Festivāla abonements Ls 25, skolēniem, studentiem un pensionāriem – Ls 15, pieejams tikai Latvijas Jaunā teātra institūtā. Teātra profesionāļiem un skatuves mākslu studentiem – īpašas cenas!

Info: t. 67228477, linda@theatre.lv

Rīko Latvijas Jaunā teātra institūts, 11. novembra krastmala 35–201
t. 67228477, contact@theatre.lv
www.theatre.lv

Festivāla komanda Gundega Laiviņa, Zane Kreicberga, Laura Stašāne, Linda Pēterkopa, Sandra Lapkovska, Kristīne Sončika, Dita Pence, Izolde Cēsniece, Pēteris Brīniņš, Jēkabs Voļatovskis, Ainars Trofimovs, Oskars Krūmiņš, Jānis Lauznis, Sandra Poļikova, Verners Biters, Raimonds Celms
Foto: Gundega Laiviņa, Phile Deprez, Herman Sorgeloos

ALI
Kompānija *MPTA*

APPRIS PAR CORPS
Kompānija *Un loup pour l'homme*

Francijas jaunais cirks Latvijā –
divu spožu akrobātu duetu izrādes vienā vakarā!

Teātra namā "Jūras vārti" Ventspilī
Sestdien, 23. oktobrī 18:00

Jaunā Rīgas teātra lielajā zālē
Pirmdien, 25. oktobrī 19:00

Valmieras Kultūras centrā
Trešdien, 27. oktobrī 19:00

Bilētes Bilēšu Servisā un izrāžu vietās – no 1. septembra
Rīko LJTI sadarbībā ar Francijas Kultūras centru Rīgā

www.theatre.lv

